

УДК 72.011

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/73-1-49>

Юрій ВАЛЮК,

orcid.org/0000-0002-4849-3639

доцент кафедри образотворчого мистецтва
Одеської державної академії будівництва та архітектури
(Одеса, Україна) yurii.sm.od@gmail.com

СУЧАСНА АРХІТЕКТУРНА ОСВІТА: СИНТЕЗ У МИСТЕЦТВІ ЯК ОСОБЛИВА СКЛАДОВА МЕТОДИКИ ГРАФІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

У статті привертається увага до того, що в сьогоденні існують нові естетичні запити до архітектурних об'єктів, концептуальної сутності архітектури, що потребує змін і нової методики графічної підготовки. Увага безпосередньо звертається до того, що ідеї поєднання в єдине ціле – «Синтезу в мистецтві», мають стати пріоритетним напрямом творчих пошуків у процесі навчання архітекторів та мати впровадження в образно-графічному проєктуванні. Метою є розгляд та аналіз методології архітектурної освіти та виявлення підходів до графічної підготовки, розкриття сутності художньо-творчого навчання та обґрунтування позиції, що сучасна методика навчання потребує уваги до синтезу в мистецтві як особливої методики графічної підготовки майбутніх архітекторів-художників. Проблемність даного синтезу виявляє та демонструє і проблемний характер сучасної мистецької освіти архітекторів. В дослідженні виокремлюється, що достатньо значимую є соціокультурна характеристика простору архітектури, а появлення усе нової та різноманітного мистецького рівня «Інформації» (нові естетичні принципи, стиль, матеріальність тощо), вимагає від професіонала знаходити не тільки щось комфортне, необхідне та потрібне, але і, по-своєму, оригінальне та індивідуальне, що, в свою чергу, звертає увагу і на синтез в мистецтві. На основі нашого концептуального уявлення про синтез в мистецтві як особливу методику графічної підготовки, надано, як приклад, структуру та зміст одного із практичних занять. У висновках визначається, що застосування арттехнологій – як методики на основі синтезу в мистецтві, у навчанні саме архітекторів-художників, створює і необхідні умови для їх творчо-пошукової діяльності, є ефективним засобом формування креативності, що проявляється як синергетичний ефект у поєднанні традиції та новизни через синтез в мистецтві, а на основі концептуального сходження і створюється взаємозв'язок образно-конструктивних особливостей різних видів мистецтв, що виявляє вплив конструктивних особливостей графіки на архітектурне проєктування як монументальне мистецтво. В перспективі подальших досліджень виокремлюється, що в майбутньому є необхідним пошук та розробка моделі Синтетично-комплексної концепції навчання, що поєднує різні новітні мистецькі ідеї та технології, пошук творчих ідей концептуального образного та символічного проєктування.

Ключові слова: архітектура, архітектурна освіта, сучасна методика, синтез, арттехнології, компетентність, синтез в мистецтві, графічна підготовка.

Yury VALYUK,

orcid.org/0000-0002-8697-7204

Associate Professor at the Department of Fine Arts
Odesa State Academy of Construction and Architecture
(Odesa, Ukraine) yurii.sm.od@gmail.com

MODERN ARCHITECTURAL EDUCATION: SYNTHESIS IN ART AS A SPECIAL COMPONENT OF GRAPHIC TRAINING METHODS

The article draws attention to the fact that today there are new aesthetic requests for architectural objects, the conceptual essence of architecture, which needs changes and new methods of graphic preparation. Attention is directly drawn to the fact that the ideas of combining into a single whole – “Synthesis in art” should become a priority direction of creative searches in the process of training architects and have implementation in visual and graphic design. The purpose is to review and analyze the methodology of architectural education and to identify approaches to graphic training, to reveal the essence of artistic and creative education and to justify the position that modern teaching methods require attention to synthesis in art as a special method of graphic training of future architects-artists. The problematic nature of this synthesis also reveals and demonstrates the problematic nature of the modern artistic education of architects. The study highlights that the socio-cultural characteristics of the space of architecture are quite significant, and the emergence of a new and diverse artistic level of “Information” (new aesthetic principles, style, materiality, etc.) requires the professional to find not only something comfortable, necessary and necessary, but also, in its own way, original and individual, which, in turn, draws attention to synthesis in art. On the basis of our conceptual idea of synthesis in art as a special technique of graphic preparation, the structure and content of one of the practical lessons is provided as an

example. In the conclusions, it is determined that the use of art technologies – as a methodology based on synthesis in art, in the training of architects-artists in particular, creates the necessary conditions for their creative and research activity, is an effective means of forming creativity, which manifests itself as a synergistic effect in the combination of tradition and novelties through synthesis in art, and on the basis of conceptual convergence, a relationship of visual and constructive features of various types of art is created, which reveals the influence of the constructive features of graphics on architectural design as a monumental art. In the perspective of further research, it is highlighted that in the future it is necessary to search for and develop a model of the Synthetic-complex concept of learning, which combines various latest artistic ideas and technologies, the search for creative ideas of conceptual figurative and symbolic design.

Key words: architecture, architectural education, modern methods, synthesis, art technologies, competence, synthesis in art, graphic training.

Постановка проблеми. В сьогоденні існують нові естетичні запити до сучасного міста та архітектурних об'єктів, до художніх прийомів активізації архітектурних форм, до акцентації та домінуючих об'єктів, містобудівного середовища в цілому, а потому з очевидністю проявляються і нові вимоги до архітектурної освіти, яка потребує оновлення в змісті методології навчання, а при цьому, виникаючий проблемний характер, виявляє необхідність звернення уваги на уявлення про синтез в мистецтві як особливої методики графічної підготовки саме архітекторів-художників. Особливо явно проявляється та очевидність, що зміна самої концептуальної сутності архітектури та запитів до результатів її творчого проектування, потребує пошуку нового змісту саме для креативного навчання, що вже не може бути тільки результатом використання традиційної методики, а звідси увага безпосередньо звертається до того, що ідеї поєднання в єдине ціле – «Синтезу в мистецтві», мають стати пріоритетним напрямом творчих пошуків у процесі навчання архітекторів та мати впровадження в образно-графічному проектуванні. В цілому, синтез в мистецтві є і залишається творчим прийомом у вирішенні завдань архітектури, його естетичним, інформаційним наповненням, і потужним підґрунтям для новітніх творчих рішень, а як свідчить досвід впровадження його в навчальний процес, дана проблемність виявляє та демонструє характер сучасної освіти архітекторів, а особливо у просторі їх графічної підготовки, а потому Синтез має стати пріоритетним напрямом у художній освіті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В наукових дослідженнях можливо виокремити наступні положення та висновки стосовно сучасної освіти архітекторів: із проблем та завдань сучасної вищої освіти: про концептуальні засади побудови суспільства знань та інновацій як шлях до майбутнього (Балабанова, 2005); про необхідність інновацій у вищій освіті, так як процеси в культурі та мистецтві негативно позначаються на художній освіті та відображаються на методиці викладання, а потому поєднання класичного

художнього навчання, творчого та віртуального забезпечує ступені художньо-творчого пізнання (Шевчук, 2012); основні напрямки розвитку художньої професійної освіти (Крилова, 2011); філософсько-естетичні аспекти архітектури: про філософські засади та виміри архітектурної творчості (Буравченко, Карпов, Бармашина, Пивоваров, Бжезовська, 2021); про філософські основи простору архітектури (А. Б. Беломесяцев, 2005); філософсько-історичні уявлення про художній смак як наукову дефініцію (Мережко, Румянцева, 2018); про суспільне призначення архітектурних комплексів міст, які мають бути як міста для людей (Йен Гейл, 2018); сучасні проблеми архітектури та містобудування на основі уявлення про синтез мистецтв для гармонізації архітектурного простору: про моделі існування художнього синтезу в дискурсі міжвидової мистецької практики (А. Чібалашвілі) [8]; про синтез мистецтв як органічну складову і потужний імпульс активізації естетичних якостей архітектури (Житкова, 2020); про синтез мистецтв як продуктивно-творчу взаємодію архітектури і пластичних мистецтв (Полубок, 2017); із завдань знаходження та впровадження нової методики навчання: про оновлення методики графічної підготовки фахівців будівельного профілю у коледжі (Дорошенко, 2020); про засоби формування образного мислення (Масол, Рагозіна, Скирда, 2001); про Арт-технології у формуванні творчої особистості студента (Шпитальова, 2013); про роль варіативного проектування у формуванні творчих навичок архітектора (Кузьменко, 2010).

В цілому, можливо виокремити головне, що «Новітня архітектурна парадигма» в більшій мірі відображає принцип «технічної аналогії» як синтез в мистецтві, ніж традиційну естетичного рівня ідею «інтелектуально-розумної краси». Незважаючи на поновлення методики сучасної архітектурної освіти, виникаюча проблема є наслідком розуміння, що сучасний фахівець має володіти графічно-проектною компетентністю нового рівня, яка повинна об'єднувати усі творчо-художні завдання на основі синтезу різних видів

мистецтва, враховуючи особливості сучасного архітектурного проектування вже під час перших ступенів навчання, де саму графічну підготовку визначають як спрогнозовану можливість створювати естетичного рівня і практичної цінності твори архітектурного мистецтва.

Цілі і завдання дослідження. Основною ціллю є звернення уваги на концептуальні засади навчання у сучасній архітектурній освіті, виходячи із уявлення про проблемність графічної підготовки. Основними завданнями є розкриття змісту методики графічної підготовки на основі розуміння того, що Синтез в мистецтві демонструє новий аспект навчання, у просторі якого проявляється і необхідність виявлення умов поєднання традиції та новації.

Метою цієї статті є розгляд та аналіз методології архітектурної освіти та виявлення підходів до графічної підготовки. Розкрити сутність художньо-творчого навчання та обґрунтувати позицію, що сучасна методика навчання потребує уваги до синтезу в мистецтві як особливої методики графічної підготовки майбутніх архітекторів-художників.

Виклад основного матеріалу. Для сучасної архітектурної освіти достатньо значимою є соціокультурна характеристика простору архітектури, а особливо положення, що появилося усе нової та різноманітного мистецького рівня «Інформації» (нові естетичні принципи, стиль, матеріальність тощо), вимагає від професіонала знаходити не тільки щось комфортне, необхідне та потрібне, але і, по-своєму, оригінальне та індивідуальне, що, в свою чергу, звертає увагу і на синтез в мистецтві. Достатньо очевидно виявляється, що суттєвою є увага до «синтезу мистецтв, синтезу в мистецтві» і можливо виокремити основні уявлення та позиції. Так на засадах уявлення, що «авангардизм в мистецтві і архітектурі, супрематизм і конструктивізм залишили новітні мистецькі форми і живописні прийоми, що стають потужним імпульсом в пошуках новітніх напрямів розвинення архітектури і мистецтв, і стають родючим підґрунтям вирішення творчих завдань, в тому числі і перш за все навчального процесу на архітектурному факультеті» (Житкова, 2020: 55), Н.Ю. Житкова зазначає, що «особливого значення прийоми синтезу мистецтв набувають у вирішенні завдань архітектури промислових будівель, де крупний масштаб, протяжні, невиразні, графічної побудови фасади дисонують з міським середовищем і не сприяють психологічній адаптації людини до виробництва». На її думку, саме «синтез мистецтв у вирішенні архітектурних крупно-

масштабних будівель візуально корегує масштаб будівлі і робить її естетично виразною» (Житкова, 2020: 56). Таким чином установлюється, що «синтез мистецтв був і залишається потужним творчим прийомом у вирішенні завдань архітектури, його естетичним, інформаційним наповненням, і потужним підґрунтям для новітніх творчих рішень» (Житкова, 2020: 56). В контексті нашого дослідження, увагу привертає положення А. Чібалашвілі, що хоча «синтез мистецтв існував давно, а взаємодія мистецтв, зумовлена тенденцією до зближення мистецтв, отримала широкий розвиток лише в минулому сторіччі», але, при цьому, на його погляд, «необхідно розділяти синтез мистецтв та взаємодію мистецтв, адже синтез обмежується поєднанням різних видів мистецтва в рамках одного конкретного твору з метою глибшого розкриття художнього задуму твору. У подібному синтезі один з видів мистецтва може домінувати над іншими. У випадку взаємодії мистецтв різні види мистецтва запозичують один у одного засоби виразності, прийоми, способи розвитку матеріалу або тематику. Тут величезної ваги набуває особистість митця, його універсалізм і володіння кількома видами мистецтва. Також взаємодія мистецтв проявляється через звернення у художньому творі одного виду мистецтва до тематики іншого або, іншими словами, у випадках, коли програмні твори отримують як драматургічну основу твори іншого виду мистецтва» (Чібалашвілі, 2012: 43). На наш погляд, виокремити необхідно думку, що «синтез мистецтв і взаємодія мистецтв є основними складовими художнього синтезу» (Чібалашвілі, 2012: 44), але важливою його частиною є саме внутрішньовидовий синтез, що з очевидністю і необхідно для сучасної архітектурної творчості, так як саме графіка поєднує – створює Внутрішньовидовий синтез. В основі розкриття уявлення про синтез мистецтв, «проблема взаємодії архітектури, скульптури, живопису полягає у конкретній виразності прямих зв'язків цих пластичних мистецтв, які нарешті утворюють різноманітні архітектурно-пластичні композиції. Крім прямих зв'язків відбуваються більш глибокі, складні впливи усіх видів мистецтв, одне на інше. Але проблема у тому, що останнім часом ці зв'язки втрачаються, зникає композиційна цілісність цих просторово-пластичних мистецтв, архітектури, скульптури, живопису, графіки», А.П. Полубок констатує і проблематичність, що «поступово скульптура, живопис та графіка починають існувати досить незалежно від архітектури, не дивлячись на те, що ці візуальні твори мистецтва повинні проектуватися і розташовуватись у

конкретному архітектурному середовищі з певними задачами, повинні формувати єдину просторово-пластичну композицію з архітектурою, створивши синтетичний архітектурно-художній образ простору» (Полубок, 2017: 191).

В цілому, можливо виокремити положення: синтез мистецтв в архітектурі являє собою взаємодію та об'єднання художніх засобів, що належать різним видам мистецтв, з метою створення єдиного художнього комплексу (ансамблю) в архітектурному середовищі; взаємодія архітектури, скульптури, живопису розвиваються начебто у трьох основних аспектах: просторовому, пластичному і колористичному; в основі архітектурно-пластичних композицій лежить композиційна цілісність різних просторово-пластичних мистецтв, а графіки – в першу чергу; «синтез мистецтв» має два значення: перше має на увазі самий факт спільної участі різних мистецтв в створенні тої чи іншої композиції, друге – успішний в художньому відношенні результат такого об'єднання. Організуюча роль в синтезі мистецтв, як правило, належить архітектурі, оскільки саме вона утворює середовище, яке містить у собі твори інших мистецтв; у процесі створення синтетичного архітектурно-художнього образу, твори різних видів мистецтва, вступаючи в синтез із архітектурою, набувають ряд особливостей, властивих архітектурі: вони в композиційному та конструктивно-технічному відношенні вони становляться ніби частиною архітектури; художній образ, створений на основі синтезу мистецтв, володіє особливою силою емоційного впливу, недоступною окремим видам цих мистецтв; ідеї, висловлені архітектурними творами, мають узагальнений метафоричний характер. У синтезі з іншими мистецтвами художній зміст архітектури конкретизується, збагачується за допомогою виразних та зображувальних засобів, не властивих самій архітектурі. Присутність різноманітних взаємодоповнюючих особливостей у архітектурі та інших видів мистецтв – основа для їх синтезу; монументальність та Декоративність зумовлює особливий ряд художніх образів, умовність форми, виявлення специфічної краси матеріала (камінь, скло, дерево, метал), поєднання цих матеріалів, технічні особливості виготовлення» (Полубок, 2017: 189–194).

На концептуальних засадах розгляду синтезу в мистецтві як взаємозв'язку образно-конструктивних особливостей різних видів мистецтв, можливо звернути увагу та виявити погляди на взаємозв'язок та вплив конструктивних особливостей графіки на архітектуру як монументальне мистецтво, і, в свою чергу, на методи навчання

архітекторів. Особливо значимим для сучасного теоретико-методологічного виміру навчання архітекторів, є постійна увага до того, що «архітектура» одночасно існує в трьох соціокультурних сферах буття: фізичному, соціальному і віртуальному просторах», і у кожному з них повинна бути естетично-повноцінною (Буравченко, 2021: 86). Якщо традиційний графічний Алгоритм реалізації ідеї архітектурного образу, має наступні етапи: ескіз – попередній начерк, намічений образ архітектурного об'єкту; план втілення архітектурного образу; матеріальне втілення архітектурного задуму з необхідними компонентами для цього, то, на основі ідеї-концепту нашого дослідження, графічний Алгоритм реалізації ідеї архітектурного образу, що заключає взаємозв'язок образно-конструктивних особливостей різних видів мистецтв – синтезу мистецтв, ґрунтується, у згоді з положеннями А. Б. Беломесяцева, на уявленні, що «архітектура – це фактично абстрактне мистецтво (абстракція за стилем); архітектура – це народження образу будинку і наступні метаморфози як творчий процес; віртуалізація простору архітектури надає унікальну можливість створити такий світ архітектури, який дозволяє реалізувати творчий потенціал, «закладений природою і найчастіше відкинутий сучасним суспільством, і, при цьому, «віртуальний простір архітектури не можна стандартизувати й формалізувати через його принципово відкритий характер» (Беломесяцев, 2005: 48).

В сучасності, в методичних положеннях навчання архітекторів, виокремити можливо головне: в архітектурному пошуку образу та образного рішення проекту, на погляд Н.Ю. Житкової, «основою основ як творчої сфери діяльності є композиція, що упорядковує, координує і робить естетично виразними рішення архітектури, в тому числі, в містобудівних завданнях», а із досвіду минулого і сучасного слідує, що «включення в композицію промислового підприємства художньо-декоративних прийомів, ставить їх в один ряд із будівлями громадського призначення, робить їх погодженими із міським середовищем» (Житкова, 2020: 55); на думку Т.О. Шевчук, для нового рівня навчання творчості, інноваційність є достатньо значимою проблемою, так як «процеси в культурі та мистецтві негативно позначаються на художній освіті та відображаються в якісній зміні методики та техніки викладання, впливаючи на збереження самобутності, культурної спадщини, менталітету та усталених традицій у підготовці професіоналів», а тому необхідне «поєднання класичного художнього навчання, творчого та віртуального, у

просторі якого художня майстерність постає умовою творчості і в різних аспектах виявляє функції, що забезпечують ступені художньо-творчого пізнання, є загальним підґрунтям мистецтва» (Шевчук, 2012: 75).

В цілому, в основі концептуального сходження – впровадження концепції навчання, у просторі якого із задіянням положення про синтез в мистецтві (результатів практичного сходження) створюється взаємозв'язок образно-конструктивних особливостей різних видів мистецтв на засадах уявлення про поєднання методики традиційної мистецької освіти і дизайн-комп'ютерних технологій – віртуальний простір архітектури, що виявляє і вплив конструктивних особливостей графіки на архітектурне проектування як монументальне мистецтво. В сучасності для архітекторів є актуальним задіяння та робота Віртуальними засобами. В контексті уваги до необхідності оновлення методики графічної підготовки фахівців будівельного профілю, у Н. І. Дорошенко визначається: «виробнича спрямованість інформатизації проявляється у застосуванні у навчальному процесі технічних і програмних засобів та інформаційних технологій, які на цей час використовуються у реальному виробництві; інтегративний характер інформатизації проявляється у використанні сучасних комп'ютерних графічноінформаційних технологій; розвиток і вдосконалення графічної підготовки фахівців будівельної сфери може здійснюватися виключно шляхом впровадження у навчальний процес різнопланових інструментально-технологічних, дидактичних, контрольних-діагностичних, ілюстративно-інформаційних, ресурсних тощо; програмне забезпечення дає змогу перетворювати інформацію з її первісної форми у форму проектної документації, яка є особливим різновидом представлення інформації; одне із актуальних завдань графічної підготовки заключається у тому, що сучасний фахівець повинен вміти грамотно зафіксувати свою думку у вигляді ескізу, а після цього підготувати належну конструкторську документацію за допомогою відповідних програмних засобів» (Дорошенко, 2020: 47–50).

До конструктивних особливостей графічної підготовки в архітектурній освіті, можливо звернути увагу Арт-технології, які, на погляд О.В. Шпитальнової, є новим перспективним напрямком та повинні включати методи, прийоми, форми і засоби різних видів мистецтва, що застосовуються в освітньому процесі, а «застосування арттехнологій в освітньому процесі дозволяє сформувати художньо-творчі компетенції,

необхідні для подальшої професійної діяльності; створюється синергетичний ефект як процесу творчості, так і в досягненні елементів новизни та практичного значення отриманих результатів» (Шпитальнова, 2020: 602–606).

На засадах аналізу вищезначеного, в Архітектурі, на проектно-пошуковому етапі, графічно повинні створюватися вихідні і кінцеві умови існування образу – архітектурного об'єкту, який конструюється, а моделюється усе найчастіше віртуальними засобами. Основними концептуальними умовами до виконання графічної роботи, на наш погляд, є наступні: увага до того, що композиційні ознаки естетики архітектури можуть бути достатньо різноманітні, і часом мати навіть фантастичні приклади об'ємно-просторової композиційної організації. Із дослідження Т. Ю. Кузьменко про роль варіативного проектування, беремо до уваги «чотири основні етапи виконання архітектурного проекту: перед проектного аналізу, творчого пошуку, творчого розроблення та завершальний», і при цьому, виконуємо умову, що «послідовність роботи над проектом вкладається у чітку методичну схему: клаузура, ескіз-ідея, ескіз та виконання архітектурного проекту у ручній графіці», та визначаємо, що в результаті «важливо, щоб варіанти були принципово різні, і не менш важливим і доцільним є використання робочого макетування, як пошук концепції архітектурного образу, під час виконання робіт» (Кузьменко, 2020: 108–111).

На основі нашого концептуального уявлення про синтез в мистецтві як особливу методику графічної підготовки, можливо надати, як приклад, структуру та зміст одного із практичних занять. Тема 1. Створення образу архітектурного об'єкту: пошуки естетичної та стилістичної цілісності. Мета практичного заняття: оволодіння методом образного відношення, мислення та підходу до архітектурного об'єкту та набуття основ творчо-комплексного підходу у процесі виконання графічних робіт на засадах конструктивних, композиційних, образних рішень. План та завдання заняття: 1. Умовна образна назва архітектурного об'єкту; 2. Ідея та образ проекту; 3. Пошуки естетичної та стилістичної цілісності; 4. Образно-конструктивне рішення: функціонально-планувальне, об'ємно-планувальне рішення. 5. Оздоблювальні матеріали. 6. Техніко-економічні показники. Основні вимоги до виконання графічного завдання: виконуючи графічні завдання у вигляді клаузур, студент демонструє послідовність і логічність мислення, образно-просторову уяву, функціональні (призначення будівлі) та естетичні (якість виконання) та стиліс-

тичні вимоги до створення образу архітектурного об'єкту. Графічне зображення образу архітектурного об'єкту виконується на площині з достатнім ступенем відтворюючи просторову форму і відносні розміри. Сучасні графічні прийоми прості, лаконічні, раціональні і досить різноманітні, щоб виразити все багатство архітектурних форм. В рамках аудиторних занять практичні роботи виконуються в формі графічних вправ (клаузур). Тривалість виконання клаузури – не більше 4 академічних годин. Клаузура – це архітектурний рисунок, що дає уявлення про архітектурно-планувальне вирішення об'єкту у першому наближенні, за відсутності детального розроблення функціонального призначення, акценти тут зміщуються до архітектурного образу. У них синхронно з лекційною тематикою відпрацьовуються теоретичні питання архітектурної організації, композиції будівель, закріплюється пройдений матеріал. Практичні роботи виконуються у вигляді ручних малюнків, клаузур і ескізних креслень у вільній графічній техніці. Клаузура включають перспективи, фасади, інтер'єри. Демонстраційні креслення звичайно виконуються в кольорі. Вони можуть не містити розмірів, але повинні бути наочними та виразними. При оцінюванні клаузур враховується: компоновання на аркуші, розміщення зображень на аркуші, їх масштабність тощо. Якість зображень: їх виразність, грамотність побудови перспективи, відповідність темі завдання. Клаузура повинна бути лаконічна, конструктивна і вичерпна. Висновки на основі проведеного практичного заняття: на засадах синтезу в мистецтві як введення особливої методики графічної підготовки, проходить процес оволодіння методом образного творчого підходу до архітектурного об'єкту, що сприяє становленню та формуванню креативного підходу у процесі винайдення конструктивних, композиційних, образних рішень при пошуку образу архітектурного об'єкту.

В цілому слідє, що в сучасній архітектурній освіті можливо застосовувати сучасні образно-інформаційні методи навчання як методики традиційного рівня графічної підготовки – на основі синтезу в мистецтві, та і з включенням технологій комп'ютерної графіки, а наведений приклад практичного заняття є в певній мірі методом арт-технологій, яким і підтверджується практична ефективність застосування даної методики до графічної підготовки фахівців.

Висновки. В сучасній архітектурній освіті передбачають створення та впровадження умов для набуття архітекторами художньо-творчої компетентності нового рівня, а процес графічної підготовки ґрунтується на активній образно-розумовій діяльності, на засадах якої навчання обов'язково поєднується з формуванням умінь і навичок виконання графічних робіт образу архітектурного об'єкту. В нашому вимірі застосування арттехнологій – як методики на основі синтезу в мистецтві, у навчанні саме архітекторів-художників, створює і необхідні умови для їх творчо-пошукової діяльності, є ефективним засобом формування креативності, що проявляється як синергетичний ефект у поєднанні традиції та новизни через синтез в мистецтві. На основі даного концептуального сходження і створюється взаємозв'язок образно-конструктивних особливостей різних видів мистецтв, що виявляє вплив конструктивних особливостей графіки на архітектурне проектування як монументальне мистецтво.

Перспективи подальших досліджень. В майбутньому вважаємо необхідним пошук та розробку моделі Синтетично-комплексної концепції навчання, що поєднує різні новітні мистецькі ідеї та технології, пошук творчих ідей концептуального образного та символічного проектування, зокрема концептуалізму та супрематизму, які дають непередбачені в минулому результати в архітектурно-художньому та функціональному контексті, являються основою для продовження творчих експериментів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Балабанова Н.В. Суспільство знань та інновацій: шлях до майбутнього України. Київ: Арістей, 2005. 104 с.
2. Шевчук Т.О. Інноваційність і вища освіта. URL: <http://intkonf.org/kand-ped-naukshevchuk-to-innovatsiynist-i-vischa-osvita> (дата звернення: 10.11.2023).
3. Крилова І.Н. Основні напрямки розвитку художньої професійної освіти. Наукові проблеми гуманітарних досліджень, 2011. № 3. С. 168–173.
4. Буравченко С. Г. Філософія архітектурної творчості: навчальний посібник / С. Г. Буравченко, В. В. Карпов, Л. Н. Бармашина, О. Г. Пивоваров, Н. В. Бжезовська; за заг. ред. канд. архіт., проф. С. Г. Буравченка. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 228 с.
5. Беломесяцев А. Б. Філософські основи архітектури. Інститут проблем сучасного мистецтва Академії мистецтв України. Київ: ППСМ АМУ, 2005. 488 с.
6. Мережко Ю., Румянцева С.. Художній смак як наукова дефініція: філософсько-історичний аспект. URL: nbuv.gov.ua/j-pdf/osdys_2018_1-2_21 (дата звернення: 16.10.2022).
7. Йен Гейл. Міста для людей / пер з англ.. О. Любарської. Київ: Основи, 2018. 304 с.

8. Чібалашвілі А. Моделі існування художнього синтезу в дискурсі міжвидової мистецької практики ХХ століття. *Культурологічна думка*. 2012. № 5. С. 42–48. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Kultdum_2012_5_7 (дата звернення: 26.06. 2023).
9. Житкова Н.Ю. Синтез мистецтв як органічна складова і потужний імпульс активізації естетичних якостей архітектури. *Сучасна архітектурна освіта. Синтез мистецтв і гармонізація архітектурного простору*: зб. матеріалів доп. XI Всеукраїнської наукової конференції 21 листопада 2019 р. Київ: КНУБА, 2020. 231 с. С. 54–56.
10. Полубок А. П. Синтез мистецтв як процес взаємодії архітектури і пластичних мистецтв. Сучасні проблеми архітектури та містобудування. 2017. Випуск 49. С. 189–194.
11. Дорошенко Н. І. Оновлення методики графічної підготовки фахівців будівельного профілю у коледжі. *Сучасна архітектурна освіта. Синтез мистецтв і гармонізація архітектурного простору*: матеріали XI Всеукраїнської наукової конференції 21 листопада 2019 р. Київ: КНУБА, 2020. 231 с. С. 47–50.
12. Масол Л. Формування образного мислення [Науково-методичне видання] / За ред. Л. Масол, В. Рагозіної, М. Скирди. Нью-Йорк, Київ, 2001. 78 с.
13. Шпитальова О. В. Арт-технології у формуванні творчої особистості студента засобами народного декоративно-прикладного мистецтва. *«Молодий вчений»*. 2018. № 3 (55). С. 602–606.
14. Кузьменко Т. Ю. Роль варіативного проектування у формуванні творчих навичок майбутнього архітектора. *«Академічна й університетська наука: результати та перспективи», присвячена 90-річчю Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» та пам'яті президента Національної академії наук України, академіка НАН України Бориса Євгеновича Патона*: матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції 10–11 грудня 2020 р. Збірник наукових праць. Полтава, 2020. 260 с. С. 108–111.
15. Georges Duby and Jean-Luc Daval. *Sculpture*. Hong Kong, London, Los Angeles, Madrid, Paris, Tokyo. Tashen, 2006.
16. Birren Faber. *Color Psychology and Color Therapy: A Factual Study of the Influence of Color on Human Life* / Faber Birren. N.Y.: University Boks, 1961. 326 p.

REFERENCES

1. Balabanova N.V. (2005) *Suspilstvo znan ta innovatsii: shliakh do maibutnoho Ukrainy*. [Society of knowledge and innovation: the way to the future of Ukraine]. Kyiv: Aristei. 104 p. [in Ukrainian].
2. Shevchuk T.O. *Innovatsiynist i vyshcha osvita*. [Innovation and higher education [Electronic resource]. URL: <http://intkonf.org/kand-ped-naukshevchuk-to-innovatsiynist-i-vischa-osvita>. [in Ukrainian].
3. Krylova I.N. (2011) *Osnovni napriamky rozvytku khudozhnoi profesiinoi osvity*. [The main directions of the development of artistic professional education] *Naukovi problemy humanitarnykh doslidzhen. – Scientific problems of humanitarian research*. No. 3. P. 168–173. [in Ukrainian].
4. Buravchenko S. G. (2021) *Filosofiiia arkhitekturnoi tvorchosti: navchalnyi posibnyk*. [Philosophy of architectural creativity: a study guide / S. G. Buravchenko, V. V. Karpov, L. N. Barmashina, O. G. Pyvovarov, N. V. Brzezovska; in general ed. Ph.D. architect, prof. S. G. Buravchenko. Kherson: ALDI-PLUS. 228 p. [in Ukrainian].
5. Belomesyatshev A. B. (2005) *Filosofski osnovy arkhitektury*. [Philosophical foundations of architecture] *Instytut problem suchasnoho mystetstva Akademii mystetstv Ukrainy. – Institute of Modern Art Problems of the Academy of Arts of Ukraine*. Kyiv: IPSM AMU. 488 p. [in Ukrainian].
6. Merezhko Yu., Rumyantseva S. (2018) *Khudozhnii smak yak naukova defynitsiia: filosofsko-istorychnyi aspekt*. [Artistic taste as a scientific definition: philosophical and historical aspect]. URL: [nbuv.gov.ua › j-pdf › osdys_2018_1-2_21](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/osdys_2018_1-2_21) [in Ukrainian].
7. Gale Ian. (2018) *Mista dlia liudei*. [Cities for people] / translated from English by Olga Lubarska. K.: Osnovy. 2018. 304 p. [in Ukrainian].
8. Chibalashvili A. (2012) *Modeli isnuvannia khudozhnoho syntezu v dyskursi mizhvydovoi mystetskoï praktyky KhKh stolittia*. [Models of the existence of artistic synthesis in the discourse of interdisciplinary artistic practice of the 20th century] *Kulturolohichna dumka. – Cultural thought*. No. 5. P. 42–48. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Kultdum_2012_5_7 [in Ukrainian].
9. Zhitkova N. Yu. (2020) *Syntezy mystetstv yak orhanichna skladova i potuzhnyi impuls aktyvizatsii estetychnykh yakos-tei arkhitektury*. [Synthesis of the arts as an organic component and a powerful impulse to activate the aesthetic qualities of architecture] *Materialy XI Vseukrainskoi naukovoï konferentsii 21 lystopada 2019 r.: Suchasna arkhitekturna osvita. Syntezy mystetstv i harmonizatsiia arkhitekturnoho prostoru*. Materials of the XIth All-Ukrainian Scientific Conference November 21, 2019: Modern architectural education. Synthesis of arts and harmonization of architectural space. Kyiv: KNUBA. 231 p. P. 54–56. [in Ukrainian].
10. Polubok A.P. (2017) *Syntezy mystetstv yak protses vzaiemodii arkhitektury i plastychnykh mystetstv*. [Synthesis of arts as a process of interaction between architecture and plastic arts] *Suchasni problemy arkhitektury ta mistobuduvannia. – Modern problems of architecture and urban planning*. Issue 49. P. 189–194. [in Ukrainian].
11. Doroshenko N. I. (2020) *Onovlennia metodyky hrufichnoi pidhotovky fakhivtsiv budivelnoho profilu u koledzhi*. [Updating the methodology of graphic training of construction profile specialists at the college] *Materialy XI Vseukrainskoi naukovoï konferentsii 21 lystopada 2019 r.: Suchasna arkhitekturna osvita. Syntezy mystetstv i harmonizatsiia arkhitekturnoho prostoru. – Materials of the XI All-Ukrainian Scientific Conference November 21, 2019: Modern architectural education. Synthesis of arts and harmonization of architectural space*. Kyiv: KNUBA. 231 p. P. 47–50. [in Ukrainian].

12. Masol L. (2001) Formuvannia obraznogo myslennia [Naukovo-metodychne vydannia]. [Formation of figurative thinking [Scientific and methodological edition] / Ed. L. Masol, V. Ragoznoi, M. Skirdy. New York, Kyiv. 78 p. [in Ukrainian].

13. Shpitalova O. V. (2018) Art-tehnolohii u formuvanni tvorchoi osobystosti studenta zasobamy narodnoho dekoratyvno-prykladnoho mystetstva. [Art technologies in the formation of a student's creative personality by means of folk decorative and applied art] "Molodyi vchenyi". "Young scientist". No. 3 (55). P. 602–606. [in Ukrainian].

14. Kuzmenko T. Yu. (2020) Rol variatyvnoho proektuvannia u formuvanni tvorchykh navychok maibutnoho arkhitek-tora. [The role of variable design in the formation of the creative skills of the future architect] Materialy KhIII Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii "Akademichna y universytetska nauka: rezultaty ta perspektyvy", prysviachena 90-rich-chiu Natsionalnoho universytetu "Poltavska politekhnikha imeni Yuriia Kondratiuka" ta pamiati prezydenta Natsionalnoi aka-demii nauk Ukrainy, akademika NAN Ukrainy Borysa Yevhenovycha Patona 10–11 hrudnia 2020 r. Zbirnyk naukovykh prats. – Materials of the XIII International Scientific and Practical Conference "Academic and University Science: Results and Prospects", dedicated to the 90th anniversary of the National University "Poltava Polytechnic named after Yury Kon-dratyuk" and in memory of the President of the National Academy of Sciences of Ukraine, Academician of the National Academy of Sciences of Ukraine Borys Evgenovich Paton December 10–11, 2020. Collection of scientific papers. Poltava. 260 p. P. 108–111.[in Ukrainian].

15. Georges DUBY and Jean-Luc DAVAL (2006) Sculpture. [Sculpture]. Tokyo.Tashen

16. Faber Birren (1961) Color Psychology and Color Therapy: A Factual Study of the Influence of Color on Human Life. [Color Psychology and Color Therapy: A Factual Study of the Influence of Color on Human Life]. N.Y.: University Books. 326 p.